

Szerkesztőségi Iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJIER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy órára ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 231. szám.

Hétfő, október 11.

Az őszi közgyűlés.

Nagybecskerek, október 11.

Torontálvármegye törvényhatósága ma délelőtt tartotta rendes őszi közgyűlését.

A közgyűlés iránt, választásokról is lévén szó, persze nagy volt az érdeklődés s a vármegye tágas díszterme zsufolóság megtelt bizottsági tagokkal.

Az érdeklődés azonban a választásokkal ki is merült s a vármegye költségvetésével, a pótdadókkal alig törődtek az emberek.

A választások egyébként azzal végződtek, hogy a megüresedett állásokat mintegy előléptetésenként a régebbi megyei tisztviselőkkel töltötték be.

A tárgysorozat egyéb pontjai ma nem is kerültek sorra, mert az egész délelőttöt a választások foglalták le.

A közgyűlésről alábbi tudósításunkban számolunk be részletesen:

Már jóval tíz óra előtt gyülekezni kezdtek a mai közgyűlésre a megyebizottsági tagok s csakhamar egészen megtelt a vármegyeház nagyterme. A karzatok s intén tele voltak, egyik oldalon bájos hölgykoszorúval s a nagy mozgalmaságból sejteni lehetett, hogy választásokról van szó.

Botka Béla főispán pontban 10 órakor megnyitja az ülést s miután üdvözi a nagyszámmal megjelent megyebizottsági tagokat, jelzi az őszi rendes közgyűlés fontosabb tárgyait.

Napirend előtt felszólalás nem lévén, rögtön áttérnek a tárgysorozatra.

A költségvetés és a pótdadók.

Dr. Vinczehidny Ernő előadó ismerteti a tárgysorozat első pontját, a vármegye háztartási alapjának 1910. évi költségvetését. Előadja, hogy a költségvetés meghaladja a félmillió koronát, amely azonban az eddigi évek keretei között mozog s túlnyomó részét az állam fedezi. Ajánlja a költségvetést elfogadásra.

A költségvetéssel kapcsolatban ismerteti továbbá az 1910-re kivetendő megyei pótdadókat s előadja, hogy azok úgy, mint eddig, 5½ százalékosak lesznek ki. A pótdadók megállapítását az állandó választmány javaslata értelmében elfogadásra ajánlja.

A közgyűlés úgy a költségvetést, mint a pótdadókat egyhangulag elfogadja, illetőleg megállapítja.

A választások.

A költségvetés elfogadása után, amelynek egyébként senki sem törődött, következtek a választások.

Elnöklő főispán jelenti, hogy egy árvaszéki ülnöki, egy I. oszt. szolgabírói és egy II. oszt. aljegyzői állás, valamint ezek betöltése után a megüresedett állások kerülnek választás alá.

A kijelölő bizottságba Jankó Ágoston alispán indítványára a törvényhatóság Babits Józsefet, Gyertyánffy Lászlót és Csávossy Bélát választja meg, míg a főispán a maga részéről Karátsonyi Jenő vbtt., id. Daniel Pál és Steinitzer Géza bizottsági tagokat nevezte ki.

Az I. szavazatszedő bizottság elnöke Telecsky Kristóf, tagok Bohus Károly, Weisz Izidor; jegyző Bielek Vilmos.

A II. szavazatszedő bizottság elnöke dr. Várady Imre, tagok Oprean Terentie, Farkas Geiza; jegyző Bujkovszky Gusztáv.

A szavazatszedő bizottság megalakítása után a kijelölő bizottság tanácskozássra vonult vissza, amely időre a közgyűlést felfüggesztették.

Az árvaszéki ülnöki állás.

Egyedüli küzdelem az árvaszéki ülnöki állás körül

volt. Itt Zitkovszky Béla h. árvaszéki ülnök és dr. Tóth Rezső tb. megyei alügyész állottak szemben, a kiknek az érdekében már a közgyűlés előtt nagyban folyt a korteskedés.

A kijelölő bizottság közel fél óráig tanácskozott a jelölés fölött s mikor a jelölésben megállapodott, az elnöklő főispán újból megnyitotta a közgyűlést.

Jelentette azután, hogy az árvaszéki ülnöki állásra hárman pályáztak, akik közül a bizottság első helyen Zitkovszky Bélát, második helyen dr. Tóth Rezsőt és harmadik helyen dr. Grandjean Jenőt jelölte.

Mivel névszerinti szavazást kértek, az elnöklő főispán ezt a szabályok értelmében elrendelte.

A szavazás folyamán csakhamar látható volt, hogy Zitkovszky hívei jóval nagyobb számban vannak s mire a szavazást lezárták, Zitkovszky-nak nagy többsége volt.

A szavazás lezárása után a főispán újból megnyitotta az ülést s kihirdette, hogy 211 beadott szavazat közül

Zitkovszky Béla 153

Tóth Rezső 58

szavazatot kapott s így Zitkovszky Bélát 95 szótöbbséggel megválasztott árvaszéki ülnöknek jelentette ki.

A többi állások.

Ezután következett az I. osztályú szolgabírói és a II. osztályú aljegyzői, valamint az esetleg megüresedett állások betöltése.

Itt már egész simán ment a választás s a kandidáló bizottság által első helyen jelölt pályázókat a közgyűlés egyhangulag közfelkiáltással választotta meg.

Igy első osztályú szolgabíró lett Sántha Gyula tb. főszolgabíró, másodosztályú szolgabíró Vuchetics István h. szolgabíró, a IX-ik fizetési osztályba sorozott II-od osztályú aljegyző dr. Mihálovics István aljegyző, a X-ik fizetési osztályba sorozott másodosztályú aljegyző pedig Novák Károly h. aljegyző.

Miután a választási aktus a déli órákig elnyúlt, az elnöklő főispán az előrehaladott időre való tekintettel a közgyűlés folytatását holnapra halasztotta.

HIREK.

Tájékoztató.

A fűrdő (telefon 118. sz.) minden nap reggel 6 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/2 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután 2 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)
A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig.

November 8. A közg. biz. ülése.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának október havi előadásai a következő napokon lesznek:

Október 14: 8-9-ig gazd. vegytan, 9-10-ig egészségt.
Október 19: 8-9-ig fizika, 9-10-ig műv. történet.
Október 21: 8-9-ig gazd. vegytan, 9-10-ig gazd. földrajz.

Október 26: 8-9-ig fizika, 9-10-ig műv. történet.
Október 28: 8-9-ig egészségt., 9-10-ig gazd. vegytan

— Kinevezések a vármegyénél. A vármegye főispánja a mai közgyűlésen kinevezte dr. Brájjer Lajost tb. m. főjegyzővé, Krewrath Armin nagyszentmiklósi szolgabíró tb. főszolgabíróvá, Hadzsics Kamil közig. fog. gyakornokot tb. árvaszéki ülnökkül, Struber Jakab nagyszentmiklósi ügyvédet tb. m. fő-ügyészsé és dr. Kólos Mihály eleméri járásorvost tb. m. főorvossá.

— Eljegyzés. Dr. Herke Ferenc nagyszentmiklósi járásbírói jegyző jegyet váltott Kádár Boriska kisasszonnyal, Kádár Árpád nyug. jegyző szeretetreméltó és kedves leányával.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Sáhó András nagybecskereki segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a máramrosszigeti pénzügyigazgatóság, Simig István kanaki lakost pedig a trencsényi pénzügyigazgatósághoz rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségű számtisztte nevezte.

— Az őszi megyei közgyűlés. Torontálvármegye törvényhatósága, miután ma csak a költségvetést, a pótdadókat tárgyalhatta le és a választásokat intézhette el, holnap délelőtt 10 órakor folytatja őszi rendes közgyűlését.

— Tanítóválasztás. Mint Nagykikindáról jelentik, az ottani kath. felekezeti iskola-szék f. hó 7-én Altenbach András nádkőfalvai esperes-plébános püspöki kiküldött elnöklője alatt megtartott ülésében Burg Lászlót egyhangulag tanítónak választotta meg.

— A vármegyei tisztviselők státuszrendezése. A belügyminiszterumban, mint illetékes helyről jelentik, a nyár folyamán teljesen elkészítették a vármegyei tisztviselők státuszrendezéséről szóló törvényjavaslatot. A javaslat főbb eleveiben teljesen magáévá tette az orsz. Egyesület törvényjavaslat tervezetét és azon az alapelven épült fel, hogy a vármegyei tisztviselők az igazságügyi tisztviselőkkel egyenlősítsenek. Sajnos, a mai politikai viszonyok teljességgel lehetetlenné teszik a javaslatnak a törvényhozás elé való terjesztését, de ez — bármennyire sajnálatos is, — mitsem von le Andrassy Gyula grófnak és Hadik János grófnak ama kiváló jóindulatából, amelylyel a vármegyei tisztikar jogos érdekeit fölkarolták. Most már csak azt kell óhajtani, hogy a politikai válság mielőbb véget érjen s a javaslatból törvény lehessen.

— Új iparengedélyek. Szombati számunkban ilyen cím alatt megjelent hírlonkre pótlólag megjegyezzük még, hogy Kollárich Rezső is kapott iparengedélyt vas- és fémmunkák végzésére.

— Mértékhitelítések Nagybecskereken. A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében az időszaki mértékhitelítéseknek tudvalevőleg még ez év folyamán meg kell történniök. A hitelítésben részt venni tartoznak mindazok, a kik a közforgalomban bármiféle mértéket vagy mérőeszközt használnak, tekintet nélkül arra, hogy előzetesen jelentkeztek-e vagy sem. A mértékhitelítéseket Nagybecskereken abécé sorrendben fogják végezni és pedig a következő beosztás szerint: A-tól B-ig október 26. és 27-én; B-től E-ig november 2-án; E-től G-ig november 3-án; G-től H-ig november 4-én; H-től K-ig november 8-án; K november 9-én; L november 10-én; L-től N-ig november 15-én; N-től Q-ig november 16-án; Q-től S-ig november 17-én; S november 18-án; S-től U-ig november 19-én és U-től Z-ig november 20-án. Felsőmuzslyán október 25. és 26-án lesznek a mértékhitelítések. A kik a hitelítésre kötelezve vannak s azon nem vesznek részt, azokat 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják.

— Halálozás. Nitzsche Frigyes helybeli szőnyeggyári műfésztő ma hajnalban 41 éves korában meghalt. Az elhunytat hozzátartozóin kívül számos jóismerőse gyászolja.

— Polgáriskolai tanárok gyűlése. Az orsz. polgáriskolai egyesület délvidéki köre tegnap tartotta Nagykikindán ezidei rendes közgyűlését Szeneas Adolf nagybecskereki tanár elnöklője alatt. A gyűlésen, melynek országos érdeket adott a Nagykikindán tervezett mezőgazdasági jellegű polgáriskola szervezetének a tárgyalása, megjelent a délvidéki polgáriskolai tanárság nagy számban és a nagykikindai társadalom minden rétege, úgy, hogy a gyűlés valóságban a magyar kultúra ünnepe volt. Tegnap délután a város díszes bankettet is rendezett a vendégtanárok tiszteletére. A gyűlésről részletes tudósítást holnap közlünk.

— Református egyház kerületi közgyűlése. A tiszántúli ref. egyházkerület egyházmegyei közgyűlését Torontálvásárhelyen a f. hó 12., 13. és 14-ik napjain tartja meg. Torontálvásárhely közséje csak egy egyszerű nagyközség; annál nagyobb kitüntetés a községre az, hogy az egyházkerület itt tartja közgyűlését, bár kétségtelennek tekinthető viszont az a körülmény is, hogy Torontálvásárhely közséje erős hitelvénel, szikla-

sziklár magyarságánál fogva a Délvidék figyelemre méltó helyévé küzdötte fel magát.

— **A nagyikinda—aradi vasút.** Említettük, hogy hír szerint a kereskedelemügyi kormány megegyezett a német bankokkal az elakadt nagyikinda—aradi vasút kiépítésére vonatkozóan. Ez a megegyezés sok pénzbe fog kerülni az országnak, de végre is vasutat kap ez a fontos vidék. A megegyezés külső szankcionálását a vicinálisnak e hó tizenegyedikére összehívott rendkívüli közgyűlése fogja elvégezni. A közgyűlés napirendjén szerepel az igazgatóság előterjesztése és javaslatai, valamint határozathozatal a vasút építésének befejezése tárgyában; továbbá 9.288.800 korona névértékű négy százalékos elsőbbségi kötvénynek a kibocsátása. Hogy ezt a két pontot megértjük, ahhoz tudni kell azt, hogy a kormány és az érdekelt német bankok: a Nationalbank für Deutschland és a Berliner Handelsgesellschaft között megegyezés történt, hogy az állam felügyelete alatt a még rendelkezésre álló hozzájárulásból — mintegy nyolc millió korona — fölépítik a vasutat s hogy a német bankok kamattámogatását biztosan kikerüljön, az Államvasutak, valamint a posta és a nagyikinda—aradi vasút részvénytársaság között megfelelő szerződéses megállapodás létesült. Ennek a megegyezésnek a német bankok képviselőjében az Agrárbank a végrehajtója.

— **A játékosnyógyelet ülése.** A nagybecskereki játékosnyógyelet választmányja, nyári szünetelése után, folyó hó 9-én tartotta meg első ülését. Jelen voltak: Steinitzer Gézánek elnök, dr. Mihálovics Ödönnek alelnök, Beller Istvánné, özv. Zolkievics Leoné, Müller Józsefné és Maurer Gyulané választmányi tagok. A folyó ügyek elintézése után a szegények között 370 koronát osztottak ki.

— **Galambblövő verseny.** Említettük, hogy a nagybecskereki kincstári erdőben szombaton többek kezdeményezésére (nem a galambblövő egyesület rendezte) nagy galambblövő-verseny volt, a melyen vadászaink közül számosan vettek részt. A versenyre két értékes díj volt kitűzve. Az első díjat egy értékes ezüst cigaretta tárcát, a melyet Daniel Ferenc nyug. főbíró ajánlott föl. Napoly Jenő nyerte meg. A második díjat egy csinos cigaretta kazettát, melyet Bánlaky András tűzött ki, dr. Mihálovics István nyerte el.

— **Az országos vásár.** Az októberi országos vásár tegnapi kirakó napja, dacára, hogy a szombati eső erősen megrontotta, elég jól sikerült. A vásártéren nagy sár volt ugyan, de azért akadt elég vásárló s a vásártér meglehetősen mozgalmas volt. Bár kedvezőbb idő mellett fényes vásár lett volna, de különösebben így sem panaszkodhatnak a vásárosok, mert meglehetősen elkelték a portékáik.

— **Elfogott szélhámós.** A csendőrség a szombati vásáron elfogott egy Schmidt János nevű aradmegyei közismert vásári szélhámóst, aki bankofórmájú reklámcédulákkal akart becsapni egy pár hisztériker embert. A csalásnak szerencsére senkisémet esett áldozatul, Schmidtet azonban eltoloncolták Nagybecskerekre.

— **Tűz.** Mint Torontáltördéről írják lapunknak, Makány András ottani földműves háza tegnap éjjel 11 óra tájban hirtelen kigyuladt s porig leégett. A nagy szél következtében a szomszédos Benák István nádfedeles háza is tüzet fogott s csak Sári István tűzbiztos és Fehér Ernő tűzoltó-alparancsnok fáradságtalan buzgóságának köszönhető, hogy a tüzet erős munka után sikerült lokalizálni. A kár mintegy 2600 korona. A vizglat szerint a tűz valószínűleg gyújtogatásból eredt s a csendőrség most szigorú nyomozást indított meg.

— **Aki elkészíti a ravatalát.** Mint Nagyikindáról írják, Ilicsin Mita ottani napszámos a napokban reggel szobája gerendájára felakasztotta magát. Amikor a szomszédok, kiknek feltűnt a befüggönyözött, csöndes kis ház, behatoltak a lakásba, meglepő látvány tárult eléjük. Fenn a mestergerendáról a napszámos megüvegesedett szemmel bámult le rájuk, jobbról is balról is egy-egy gyertya égett, hátrább a koporsó, szemfedél. Mindent előkészített az életunt ember, ami a tulvilágba való költözéshez szükséges s a halott embert mindjárt elhelyezhették a magakészítette ravatalra.

— **Ausztriában már az iskolában is tanítják,** hogy a fogak ápolása rendkívül fontos. A londoni, edinburghi, Wellington College és Harrow-Collegban iskolai fogorvosok vannak alkalmazva, kik a tapasztalataikról rendszeresen értesítik a szülőket. Egy kiváló fogápoló szer, mely teljesen ártalmatlan, a Sarg-féle Kalodont, mely évek hosszú sora óta van általános használatban s melyet szülőknél nem lehet elég melegen ajánlani. 133—1.1

— **Meggyilkolt gazda.** Mint Klári községből jelentik, Putnik Milos szombaton virradóra meggyilkolta Mrksits Szvetozár odaváló gazdát. A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Milenov Mátyás, gk. napszámos és Radicev Mária gk. — Simon Antal, rk. pék és Pillinger Vilma rk. — Szlankamenácz Sándor, gk. földműves és Radity Emila gk. — Tarcsuly Dina, gk. közműves és Juhász Rozália rk. — Czveity György, gk. napszámos és Konczul Juliana gk. — Toskov Lyubomir, gk. csizmadia és Paul Krisztina gk.

Születések: Mihajlovics János, rk. napszámos, leánya. — Petanity Dusán, gk. papucsos, fia. — Molnár Antal, rk. napszámos, leánya. — Sztankov Péter, rk. ácssegéd, leánya. — Hermann Mihály, rk. vasuti raktárnok, leánya. — Réin György gk. napszámos, leánya. — Toskov Vidovszáva, gk. napszámosnő, fia. — Holézi Károly, ág. ev. máv. felkésző, 2 fiu. — Sextius József, rk. állomási felvigyázó, fia. — Sztankov Miklós, gk. pék, fia. — Popov Sebő, gk. napszámos, leánya. — Törköly György, rk. napszámos, leánya. — Nédis Iván, gk. napszámos, fia. — Feketics Péter, rk. szabó leánya. — Müller Teréz, rk. munkás, leánya.

Halálozások: Berberszki Vojiszlav, gk. 11 hónapos, göröcsök. — Nikiforovits Vazulné, rk. 68 éves, aggkor. — Ikits Radivoj, gk. 64 éves egyházi szolga, guta. — Marshall Verona, rk. 4 éves, chrouf. — Radovancev Jagodicza, gk. 8 hónapos, roncóló toroklob. — Nemes János, rk. bérkocsis, bélsavarodás. — Polezer Lipót, rk. 61 éves cipész, öngyilkosság. — Krájer Dusán, gk. 4 hónapos, göröcsök. — Reller Ferenc, rk. 5 éves, veselőb. — Özv. Ullmann Mórné, izr. 85 éves, aggkor.

Művészet, irodalom.

* **Az elvált asszony.** A közönség alaposan csalódott Fall Leó új operettjében. Amilyen nagy érdeklődéssel mentek az emberek a színházba (és az érdeklődés nagy volt, mert a színház zsufozásig megtelt) olyan csalódottan távoztak. Az első felvonás még csak jót ígért. Eleven mozgalmas kép, érdekesen induló librettó, egy néhány csilingelő melódia. A második felvonástól kezdve azonban mindennek vége. Innen kezdve fárasztó, unalmas, sok helyütt egyenesen bárgyú boszantó a darab. Muzsikája sablonos táncmuzsika, amelyben alig csillan föl valami melódia. Összeviszsa egy. A többi sivárság s végül már alig várja a közönség, hogy vége legyen az előadásnak. Mindenfelől hallaszik a vélemény: hogy ezért ugyan kár volt megadni. (T. i. szombaton este csak egy szakadt az eső.) És a közönségnek tökéletesen igazza volt. Sem Fall Leó muzsikája sem Leon Viktor sivár librettója nem igazolják azt a reklámot, amely a darabot kísérte. Az előadás is párhuzamban van a darabbal, mert elvégre, mikor a színészeknek folytonosan táncolni kell, nem tudhatnak sem játszani, sem énekelni. Így azután olyan kiváló énekes, mint Toronyi, sem tud érvényesülni, a szubrett Mezei Margit meg pláne alig jut lélegzethez a táncotól. Kaposi Józsa is még mindig rekedtségével küzd, nem esoda tehát, ha az előadás nem volt olyan, mint a minőt a társulat tud produkálni. A szereplők, köztük a fontieken kívül, Remete, Haraszti Vilma, Nagy Pál, Gózon egyébként legjobb igyekezetükkel játszottak s rajtuk semmiesetre sem mult, hogy az „Elvált asszony“ nálunk a reklám dacára sem aratott sikert. Vasárnap este a darabot megismételték.

Vasárnap délután a „Nagymamá“-t adták telt ház előtt jó előadásban, a címszerephen Kaposi Józssával.

* **A Swárdström-hangverseny.** Swárdström Valborg asszony énekművészetéről az egész világon elragadtatással beszélnek. Mindenesetre nagy esemény, hogy a nagy művésznő körútjában közénk is eljön és az ő káprázatos művészetével egy estét kellemessé tesz nekünk. Filharmonikusaink részéről igazán szerencsés választás volt, a mikor hangversenyüket Swárdström-nek szánták. Nagy költséggel járó vállalkozásukban, azonban nagyon is rászorúlnak műpártoló közönségünk pártfogására. Mintegy tájékozással megjegyezzük, hogy a Mangold-féle zenemű- és könyvkereskedésben az eddigi előjegyzések értéke 600 kor. Miután azonban a hangverseny költségeinek csak a 80%-a (t. i. az egyesület, tekintve a morális eredményt 20%-ot hajlandó ráfizetni) 832 kor., kívánatos volna, hogy a publikum az előjegyzésekkel siessen, mert folyó hó 18-ig a művésznővel a szerződést már meg kell kötni. Hihető, hogy közönségünk lehetővé teszi a kiváló művészi esemény megvalósulását.

* **Jó Pajtás.** Sebők Zsigmond és Benedek Elek új és máris népszerű gyermeklapjának, a Jó Pajtásnak október hó 10-én jelent meg a második száma. Ez a szám igazolja azt a nagy érdeklődést és elismerést, melylyel a közönség ezt a kitünő gyermeklapot fogadta. A második szám gazdag, változatos és értékes tartalmával méltán sorakozik az első mellé, ha ugyan fölül nem mulja amazt. Ábrányi Emilnek egy szép hazafias költeményével kezdődik a második szám, legfényesebb pontja pedig Mikszáth Kálmán gyönyörű novellája: Gróznika kegyelmet kér, mely egy Rákóczi korabeli bájos történetet mond el. Sebők Zsigmond folytatja az első számban megkezdett pompás elbeszélést Dörmögő Dörmötör tekintetes úrról, aki automobilon járja be az országot Hörpentő sógorával s részt vesz az automobilversenyen. Molnár Ferencnek kedves gyermekbohózata: A dada rosszul mesél, befejezést nyer a második számban. Igen érdekesen írja le a gyerekek részére Schöplín Aladár egy tengeri hajó zátonyra jutását és a Marconitávírókészülékkel való segítségkérését. Fodor Károly vívómester Törrel, karddal című cikkben biztatja a gyerekeket a vívásra. Van a második számban egy mulatságos história is a Czirmosok törvényszékéről. Sebők Zsigmond tovább meséli az ő vonzó előadásában Zrinyi Miklósnak gyermekkori történetét, Benedek Elek pedig A Hortobágyon című érdekesítő ifjúsági regényét folytatja. Van azonkívül egy Enyém a szőlő c. kedves költemény is benne s végül egy gyerekek előtt népszerű kép- és számregények is vannak a második számban, a szerkesztő üzeneteiben pedig a Jó Pajtás szerkesztője felel a gyerekek leveleire és kifoghatóan kérdéseire. Egyik legnagyobb vonzóereje a Jó Pajtásnak azok a művészi kivitelű képek, melyek minden egyes közleményt kétszeresen értékesebbé tesznek. Nincs lap a Jó Pajtásban, amelyen egy vagy két ilyen kép ne volna. Ezek a képek, Tull Ödön kiváló művésztünknek és munkatársainak alkotásai. A Jó Pajtás második számában a kiadók ismét értékes jutalmakat tűztek ki a regények megfajtóinak. A Jó Pajtás előfizetési ára egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. Megrendelhető a Jó Pajtás kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

* **A „Zenélő Magyarország“** közkezdelt zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent 391. füzeté ujjra a legjobb és legkedveltebb zeneújdonosságokat közli és pedig: I. Haubner Károly „Megátokoztal, kitagadtál“ magyar dalt. II. Morse Th. „Norvégiában“ mazurkát. III. Hetényi Albert „Ninon“ gyönyörű kabaré számot a „Bonbonnière“ kabaré műsoráról Szipte ajándékszamba menő jutányosan jut a zeneértő közönség a „Zenélő Magyarország“ minden egyes számához, mert ennyi pénzért — 12 kor. évi előfizetésért külön kiadásban — csak 2—3 kottát kapna — itt mintegy 120 darabot kap az előfizető a nevesebb hazai és külföldi zeneszerzők legjobb műveiből. Félévi előfizetés 6 korona. Ezért az előfizető 11 füzetet s karácsonykor egy 40—50 oldal terjedelmű, gyönyörű karácsonyi zenealbumot kap. Előfizethetni a most folyó XVI. évfolyam II-dik félévére, valamint az előző évfolyamokra is a Zenélő Magyarország (Klöcker Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII., József-körút 11. sz. Az eddig megjelent 390 régebbi füzetekből 60 különféle összeállítású, 30—30 zeneoldal terjedelmű mutatványfüzeteket adunk ki. Ilyen füzet 8—10 korona bolti áru zeneművet tartalmaz s füzetét 60 fillérjével hoztuk forgalomba. Ezekről részletes prospektust, úgy egyéb zeneművekről árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve. Mutatványfüzeteket pedig 60 fillér levélbélyeg beküldése ellenében küld: a Zenélő Magyarország kiadóhivatala Budapest, VIII., József-körút 11. szám.

Esküdtszék.

Halálos ítélet.

— **A tógyéri gyilkosság.** —

Az októberi esküdtszéki ciklus gyászos szenzációval végződött. A tógyéri kettős gyilkosság ügyében két napi tárgyalás után halálos ítéletet hozott a bíróság. Az ítélet annál szenzációsabb, mert az esküdtbíróágok főnállása óta a nagybecskereki esküdtbíróág még nem hozott halálos ítéletet s ez az első olyan bűnügy, a mikor a bíróságnak az esküdtek verdiktje alapján a földi igazságszolgáltatás legsúlyosabb büntetésével kellett sújtani a bűnöst.

Utca Mojsze és társai bűnügyében szombaton délután fejezték be a bizonyító eljárást, a mely után a törvényszék megállapította az esküdteknek feltett kérdéseket. Ezután a vád- és védbeszéd elmondására került a sor.

Dr. Kovács Rókus kir. ügyész délután 6 órakor kezdte meg vádbeszédjét s mintegy másfél óráig tartó beszédében bizonyította a vádlottak bűnösségét s végül kérte az esküdteket, hogy Utca Mojszet gyilkosság büntetésében, míg a

többi vádlottakat mint felbujtót és büntársakat mondják ki bűnösöknek.

Egy órai szünet után dr. Chiróid Demeter, dr. Horváth Andor és dr. Ernst Lajos védők beszéltek, majd ismét dr. Kovács Rókus ügyész replikázott az elhangzott védőbeszédre.

Junker János elnök ezután megmagyarázta az esküdteknek feladott kérdéseket s ezzel az esküdtek visszavonultak tanácskozásra.

Több mint egy órai tanácskozás után az esküdtek főnöke, Haidegger Ödön felolvasta a verdiktet, amely szerint az esküdtek Utca Mojsze elsőrendű vádlottat gyilkosság bűntettében bűnösnek találták, a többi vádlottat ellenben nem találták bűnösöknek.

Ismét egy órai tanácskozás után a királyi törvényszék meghozta ítéletét, amelyet Junker János elnök vasárnap hajnali fél 3 órakor hirdettet ki.

Az ítélet szerint a királyi törvényszék Utca Mojszet az esküdtek verdiktje alapján a büntető törvénykönyv 278. szakaszába ütköző 2 rendbeli gyilkosság miatt kötél általi halálra ítélte, míg Utca Konstantint, Rain Jóvát és Oprea Andriát a törvényszék a Bp. 373. szakasza alapján felmentette.

A királyi ügyész az ítéletet tudomásul vette, hasonlóképpen a felmentett vádlottak és védők is, míg Utca Mojsze és védője semmisségi panaszt jelentettek be.

Az ítélet kihirdetése után tanácskozás folyt még arra nézve, vajjon az esküdtségi érdemesnek tartja-e a vádlottat a megkegyelmezésre, vagy sem. Miután ez a tanácskozás titkos volt, erről persze nem lehet hirt adni.

TÁVIRATOK

A válság.

A Wekerle-kormány és a király.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint a király Wekerle Sándor miniszterelnöknek legutóbbi audienciáján elfogadta ugyan a kormány lemondását, de továbbra is a jelenlegi kabinetet bizta meg az ügyek vitelével. Az erre vonatkozó királyi kézirat a hivatalos lap egyik legközelebbi, valószínűleg szerdai számában fog megjelenni. A bécsi jelentés szerint a Wekerle-kormányt, amíg a király akarja, meg kell maradni a helyén s nem mehetnek el, mert esküt tett állami tisztviselők.

Szell Kálmán Bécsben.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint felhivatalosan jelentik, Szell Kálmán volt miniszterelnök ma Bécsbe érkezett. Azt mondják, hogy Szell Kálmán útja összeköttetésben van azzal a kibontakozási tervvel, a melyet Szell Wekerle útján juttatott a királyhoz. Szell Kálmán terve szerint a válság a függetlenségi és alkotmány párttal együtt oldatnék meg a néppárt kizárásával. A terv szerint az összes államtitkári állásokat a függetlenségi párt kapná. Beszélnek azt is, hogy a király még ma kihallgatáson fogadná Szell Kálmánt.

Khuen-Héderváry a királynál.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy bécsi jelentés arról ad hírt, hogy a király Khuen-Héderváry Károly gróf volt miniszterelnököt tegnap kihallgatáson fogadta. Khuen-Héderváry gróf kihallgatásáról budapesti körökben nem tudnak.

Politikusok kihallgatása.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, a király e héten több politikust fogadna kihallgatáson. A politikások között a jelentés szerint Kossuth Ferenc nem szerepelne.

„Nagy meglepetés“.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint Luegerék azt hirdetik, hogy Magyarországnak nagy meglepetés készül. Hogy mi ez a meglepetés, arról persze nem szólnak, csak azt mondják, hogy ezt a meglepetést

most készítik elő s rövid idő múlva nyilvánosságra jut.

Ugron Kossuth ellen.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szilágyosmólóról jelentik, Ugron Gábor az ottani függetlenségi párt elnökéhez levelet intézett, a melyben Kossuth ellen foglal állást.

A plurális választói jog ellen.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Győről jelentik, az állami tisztviselők tegnap ott tartott gyűlésén megjelent Batthyányi Tivadar gróf is. Batthyányi egy küldöttséget fogadott, amelyhez hosszabb beszédet intézett. Beszédében Batthyányi elítélte az Andrassy-féle plurális választói jogot s kijelentette, hogy ő ellensége a plurális választói jognak, mert ő minden embernek egyenlő jogokat akar.

A „szürke kabinet“.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egyes politikusok szerint, a legvalószínűbb megoldás az adott viszonyok között az, hogy egy egészen szürke embert designálnak. Ez a szürke ember aztán alakít egy szürke kabinetet, amely ellenjegyzi a boszniai alkotmányt és a Házát elnapoló királyi kéziratot. És aztán megkezdődnek újra a tárgyalások. — Hogy ki lesz ez a szürke ember, azt ma még senki sem tudja, némelyek azonban sejtik: egy idős főúr, aki bírja a korona teljes bizalmát s aki méltán számíthat arra, hogy a magyar politika faktorok is szóba állanak vele.

A döntés.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A különböző politikai hírforrások ma egybehangzóan konstatálják, hogy a válságban a megoldásról semmi-féle pozitívum nincsen. Valószínű azonban, hogy a jövő hét végre csakugyan olyan fordulat hoz, amely ha maga még nem is a döntés, de a döntés várható körvonalairól és irányairól kellő határozottsággal tájékoztathatja mihez tartás végett a magyar politikai köröket.

A hatvanhetes kormány.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A bécsi „Neue Freie Presse“ budapesti levelezője írja: Jól informált politikai forrásból eredő értesülések szerint e héten komoly lépéseket fognak tenni a válság megoldását illetően, amennyiben előkészítik a talajt egy új kormány kinevezéséhez. Az eddigi tárgyalások eredményeként megemlíthető, hogy sem a koalíció fentartását, sem függetlenségi kormány kinevezését nem találják praktikus megoldásnak. A koalíció fentartása jelenleg Magyarországon áthidalhatatlan akadályokba ütközik, míg függetlenségi kormányt a korona semmi körülmények között nem fog kinevezni. Az a kérdés, hogy nem volna-e helyes 67-es kormányt kinevezni arra a célra, hogy a jelenlegi parlamentet feloszlattván, új választások révén próbálkozzék többséget teremteni magának, szintén nincs még eléggé tisztázva, úgy látszik azonban, hogy ez a terv meglehetősen nagy szerepet játszik a válság megoldásának módozatai között. Ennek a tervnek a keresztülvitele azonban két feltételtől függ. Az egyik az, hogy a korona és a 67-es pártok között a katonai kérdésekre vonatkozólag egyezség jönne létre, a másik feltétel az, hogy a kormányprogram keresztülvitelére az összes 67-es pártok egyesítenek. Hír szerint e terv keresztülvitelére vonatkozólag már történtek is lépések s a közeli királyi kihallgatásra meghívandó politikusok személyeiből is erre lehet következtetni s csak amennyiben ez a terv meghiusul, gondolhatni arra, hogy ő Felsője parlamenten kívüli kormányt bizna meg az ügyek vezetésével.

Magyar kereskedők Boszniában.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szerajevéből sürgönyzik, tegnap megérkezett oda a magyar kereskedőknek egy nagyszámú kiránduló társasága Thék Endre nagyiparos vezetésével. A magyar kereskedőket Szerajevóban nagy ünnepélyességgel fogadták s fogadásukra megjelentek egy polgári, mint a katonai hatóságok. Délben Szerajevó városa fényes ebédet adott, a melyen számos lelkes felkészítő hangzott el.

A cár Olaszországban.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, az orosz cárt olaszországi útjában a cárné semmiesetre sem fogja elkísérni.

Római távirat szerint a „Gazetta di Torino“ írja, hogy az olasz királyi pár az idén meghosszabbítja racconigi-i tartózkodását, hogy ott megvárja a cárt, aki három napot szándékozik ott eltölteni.

Az osztrák helyzet.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy ő Felsője császári pátenssal az osztrák Reichsrath mindkét házát a 20-ik ülészsakra folyó hó 20-dikára egybehívta.

Egy másik jelentés szerint az urak házának eddigi elnökségét ő Felsője újból kinevezte s hír szerint a képviselőház is dr. Pattait fogja ismét megválasztani s az alelnökök szintén a régiek maradnak. Az első sürgősségi indítvány, melyet a Reichsrath elé fognak terjeszteni, az iskola-törvény módosítására vonatkozik s amely indítvány ugyszólván éppen az ellenkezőjét célozza, mint amit a lex Kolískó által akartak elérni. Hír szerint Bienerth báró miniszterelnök fel fogja hívni a Reichsrathot, hogy komolyan dolgozzék s a képviselőket is felszólítja majd, hogy a vitás nemzetiségi kérdéseket a törvényhozás útján igyekezzenek rendezni, ne pedig obstrukcióval térjenek ki előlük.

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 11. (A nagybecskerekéi Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	28.86 — —
Buza (áprilisra)	28.38 — —
Rozs (októberre)	19.28 — —
Zab (októberre)	15.24 — —
Tengeri (októberre)	13.94 — —

Bérlét 10. sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 12-ik előadás.

Nagybecskerekén, hétfőn, 1909. október 11-én:

A TULSÓ PARTRÓL.

Színmű. 3 felvonásban. — Irta: Salten Felix.

SZEMÉLYEK:

Laurentia Lajos gróf	— — — —	Tihanyi Béla
Aristides, a fia	— — — —	Nagy Pál
Festenberg Max gróf	— — — —	Gózon Béla
Helén, a felesége	— — — —	Hevesi Mariska
Neustift Hugó báró	— — — —	Gózon Béla
Dr. Hopfner Konrad, udvari tanácsos	— — — —	Turai Antal
Emilia, Hopfner neje, Hugó nővére	— — — —	Haraszi Vilma
Trübner Kóstantin	— — — —	Remete Géza
Mari, a felesége	— — — —	Nickyné Ilona
Lotti, a leányuk	— — — —	Markovics Pirike
Koberwein Eduárd	— — — —	Ladislav József

Kedden, október 12-én:

Az erdészleány.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-u. 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással s nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNÉ BRAJER MARIA.

Közgazdaság.

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Baza	kilón	ára 100 kg.	kilón	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	25 90—29 40
"	76	—	80	29 10—29 60
"	77	28 35—28 70	81	—
"	78	28 55—28 90	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28 70—29 05
"	76	—	80	28 90—29 30
"	77	28 15—28 50	81	—
"	78	28 35—28 70	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28 45—28 80
"	75	—	79	28 80—29 10
"	76	28 30—28 65	80	29 —29 40
"	77	28 45—28 80	81	—
Bánsági	74	—	78	28 50—29 90
"	75	—	79	23 90—23 20
"	76	28 35—28 70	80	29 10—29 50
"	77	28 50—28 90	81	—
Bácskai	74	—	78	28 50—28 90
"	75	28 —28 50	79	28 90—29 30
"	76	28 —28 50	80	—
"	77	28 35—28 70	81	—
Ross I. rendű uj	—	—	—	19 45—19 70
" középminőségű uj	—	—	—	19 25—19 35
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14 75—15 06
" II. rendű	—	—	—	14 40—14 60
Zab I. rendű	—	—	—	15 60—16 —
" II. rendű	—	—	—	15 10—15 30
Tengeri belöldi uj	—	—	—	14 90—15 —
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Déli tőzsde.	Utőtőzsde zárlata.
Magyar hitelrészv. 767—	Magyar hitelrészv. 764 50
Osztrák hitel 662 75	Osztrák hitelrészv. 662 25
Magyar koronajár. 91 85	Koronajáradék 91 85
Leszámitolóbank 485 —	Leszámitolóbank 483 50
Jelzálogbank 448 —	Jelzálogbank 447 50
Rimamurányi vmü 674 —	Rimamurányi vmü 680 —
Államvasut 754 25	Államvasut 752 50
Városi villamos 248 —	Városi vasut 300 —
Közuti vasut 598 —	Közuti vasut 598 —

Husárak a vidéki piacokon.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gabonaárjegyző irodája tudósítóinak jelentése szerint a vágott hus ára kl-ként, fillérekben:

	Marhahus		Borjúhus		Sertész.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Arad	130	120	160	140	160	140
Baja	116	108	128	120	112	104
Balassagyarmat	—	—	—	—	—	—
Debreczen	128	120	160	120	176	152
Eszék	136	104	160	140	144	136
Győr	152	136	200	172	180	144
Kaposvár	142	136	163	138	146	140
Kassa	140	120	180	170	160	140
Léva	120	112	160	140	144	136
Losonc	120	112	144	128	144	136
Miskolc	112	108	160	152	160	152
Nagybecskerek	112	92	160	140	136	130
Nagykanizsa	150	120	160	130	150	140
Nagyszében	160	100	110	80	160	120
Nagyszentmiklós	112	96	144	—	132	112
Nagyvárad	112	106	160	120	160	144
Nyíregyháza	122	112	124	110	130	128
Nyitra	120	112	144	136	144	136
Pancsova	112	104	140	120	174	138
Pápa	146	142	200	180	164	140
Sátoraljaújhegy	112	104	152	144	152	112
Sopron	180	136	240	140	200	160
Szatmár	104	96	152	144	152	144
Szombathely	—	—	—	—	—	—
Szolnok	124	—	132	—	144	—
Temesvár	128	—	160	—	150	—
Ujrad	104	96	136	120	136	120
Versecz	144	136	160	—	136	—
Zalaegerszeg	112	104	140	120	140	120
Zenta	164	88	140	130	140	136

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

423/1909. sz. Torontálsziget község előljáróságától.

Árverési hirdetmény.

Torontálsziget község előljárósága köz-hírré teszi, hogy a község tulajdonát képező temesi révvámjog folyó évi október 16-án d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen 400 korona kikiáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek 3 (három) évre bérbe fog adni.

A részletes feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Torontálsziget, 1909. évi október 9.

921—1.1

Községi előljáróság.

Folyóirással bíró egyének kerestetnek (férfiak vagy nők)

írásbeli munkára, részben otthon is végezhető

Cím a kiadóhivatalban.

922—x.1

Azonnali alkalmazást nyer

egy a jegyzői teendőkhöz és a szerb és német nyelvben jártas egyén (okleveles jegyző előnyben részesül) Javadalmazása havi 80 korona és szorgalmához képest mellékjövedelem. Jelentkezők eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványukat, esetleg jegyzői oklevelüket alóliirt jegyzőhöz folyó hó 23-ig küldjék be.

Csene, 1909. évi október hó 7-én.

KELEMEN MÁRTON, jegyző.

916—3.3

4208/1909. szám.

917—3.1

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 63.321/I. A. 909. szám alatt kelt rendeletével Nagybecskerek r. t. város által a Kossuth-utcának a nagybecskerek—nagykikindai vasutvonal állomásával leendő és közvetlen összeköttetés céljaira szükséges, 481., 749., 80. és 81. hrsz. ingatlanokra nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás folyó évi október hó 25-ik napjának d. e. 10 órájkor Nagybecskerek r. t. város tanácstermében fog megtartani.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy a jelzett időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Nagybecskerek r. t. város polgármesteri hivatalában 15 napi közzemlére ki-téteget.

Nagybecskerek, 1909. évi október 4.

Torontálsziget község elöljáróság.

Faur sk.,

kir. műszaki tanácsos.

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

NAGYBECSKEREK, HUNYADI-FŐ-U. 23.

Hallatlan olcsóság.

Egy pár valódi boxbőr női fűzős cipő K. 8'50
Ugyanaz gombos 9'—
Férfi Bergst. vagy cuggos 9'50
Ideál csattos 11'—

Ne mulassza el senki, míg a készlet tart, ezeket az olcsó, de amellet kitűnő minőségű cipőket megrendelni. Szétküldés bármely irányban utánvétel mellett.

OCCASIO.

(920—10.2)

Ó H J A J I

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak



Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. — Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ gyógyszerár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!



Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Kollarich Gábor, Jakoby Ármin, Kellner József, 878—26—3 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógytárakban.

Meghívó.

Az Ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság
1909. október hó 31-én délután 2 órakor
Nagybecskereken, a Korona-szálloda nagytermében
alakuló közgyűlését

tartja, melyre a részvényaláírókat ezennel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési elnök választása.
2. Az alapítók jelentése a részvényjegyzés eredményéről s az alaptőkének kellő aláírás és befizetés által történt biztosításának megállapítása.
3. Az alapszabályok megállapítása.
4. A társaság meg- vagy meg nem alakulása iránti határozathozatal.
5. A vezérigazgató választása.
6. Az igazgatósági tagok választása.
7. A felügyelő-bizottság választása.
8. A választmány választása.
9. Az alapítók felmentése.

Nagybecskerek, 1909. október hó 9-én.

Az alapítók.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.